

An Applying of Theory U in Learning Management of Child Study and Personality Development Subject on Critical Thinking Skill of Student Teachers

Palida Sairatthong Patanapichai*

Ph.D. (Curriculum Research and Development), Lecturer

Faculty of Education, Prince of Songkla, University, Pattani campus

* Corresponding author: psairatthong@gmail.com

Received: August 10, 2023/ Revised: April 9, 2024/ Accepted: April 18, 2024

Abstract

This research aimed to study the effect of Theory U in Learning Management of Child Study and Personality Development Subject on Critical Thinking Skill of Student Teachers. The sample of this research were 27 third-year student teachers, cluster random sampling was used. Independent variables was an applying of theory U in learning management and dependent variables was critical thinking skill of student teachers. Research instruments were lesson plans, critical thinking skill assessment form and reflection form. The number of times to collect data is 3 times: before class, during class, and after class. Arithmetic means, standard deviation, one-shot repeated measures design were used for data analysis and content analysis. The results show that the average of scoring in critical thinking skill of student teachers after class higher than before class and the period before class ($\bar{x} = 10.66$), during class ($\bar{x} = 14.03$) and after class ($\bar{x} = 19.03$) have a difference average of critical thinking skill with statistical significance at the .05 level.

Keywords: Theory U, Critical Thinking Skill, Student Teachers

บทความวิจัย

การประยุกต์ใช้ทฤษฎีในการจัดการเรียนรู้ รายวิชาการศึกษาดึกและการพัฒนาบุคลิกภาพที่มีต่อทักษะการคิดวิจารณ์ของนักศึกษาครู

ปาลิตา สายรัตน์ทอง พัฒนพิชัย*

ปร.ด. (การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร), อาจารย์

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

*ผู้ประสานงาน: psairatthong@gmail.com

วันรับบทความ: 10 สิงหาคม 2566/ วันแก้ไขบทความ: 9 เมษายน 2567/ วันตอบรับบทความ: 18 เมษายน 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการใช้ทฤษฎี (Theory U) ในการจัดการเรียนรู้รายวิชาการศึกษาดึกและการพัฒนาบุคลิกภาพที่มีต่อทักษะการคิดวิจารณ์ของนักศึกษาครู โดยกลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาการประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี จำนวน 27 คน ใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) โดยตัวแปรต้นที่ศึกษาคือ การประยุกต์ใช้ทฤษฎีในการจัดการเรียนรู้ และตัวแปรตามที่ศึกษาคือ ทักษะการคิดวิจารณ์ของนักศึกษาครู เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบประเมินทักษะการคิดวิจารณ์ และแบบบันทึกการสะท้อนคิด จำนวนครั้งในการเก็บข้อมูล คือ 3 ครั้ง ได้แก่ ก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบกลุ่มเดียววัดซ้ำหลายครั้ง และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะการคิดวิจารณ์ของนักศึกษาครูหลังจากใช้ทฤษฎีในการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนเรียน โดยในแต่ละช่วงเวลาของการเก็บข้อมูลก่อนเรียน ($\bar{x} = 10.66$) ระหว่างเรียน ($\bar{x} = 14.03$) และหลังเรียน ($\bar{x} = 19.03$) มีคะแนนเฉลี่ยทักษะการคิดวิจารณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

คำสำคัญ: ทฤษฎี ทักษะการคิดวิจารณ์ นักศึกษาครู

บทนำ

รายวิชาการศึกษาค้นคว้าและการพัฒนาบุคลิกภาพ เป็นรายวิชาที่มีเป้าหมายเพื่อให้นักศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจ พัฒนาการของเด็กประถมศึกษา ทฤษฎีบุคลิกภาพ เข้าใจ และวิเคราะห์เด็กที่มีความต้องการพิเศษ ค้นหาและเน้น แนวทางการศึกษาเด็กเป็นรายกลุ่มและรายบุคคล การเก็บ รวบรวมข้อมูลภาคสนาม การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา เพื่อหาแนวทางแก้ไขและส่งเสริมพัฒนาการทางบุคลิกภาพ ในทุกด้านของเด็กประถมศึกษา และนำความรู้ที่ได้ไปฝึก ปฏิบัติการแก้ปัญหาเด็กในโรงเรียน ซึ่งการที่นักศึกษา จะเรียนรู้และทำความเข้าใจสิ่งเหล่านี้ได้ ต้องใช้กระบวนการ คิดผ่านในทุกกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน เช่น กรณีศึกษา การสัมภาษณ์ครู ตัวเด็กเอง และครอบครัว ของเด็ก จึงมีความสำคัญและจำเป็นที่นักศึกษาต้องได้รับการ พัฒนารูปแบบการคิด ซึ่งกระบวนการคิดนั้นเป็น กระบวนการทางสมอง โดยใช้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่กำลังคิด ประสบการณ์ที่ได้รับมาสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมและบริบท เกิดเป็นความรู้ความเข้าใจที่สามารถนำไปใช้ในสถานการณ์ ต่าง ๆ (Kammanee, 2011) สิ่งสำคัญคือผู้คิดต้องมีสติ ระลึกว่ากำลังคิดเรื่องอะไรอยู่เสมอ (Srinont & Phramaha Maghavin Purisuttamo, 2011) และการคิดมีความสำคัญ ในฐานะเป็นเครื่องมือของบุคคลในการวางแผนและปรับตัว ให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม เพราะฉะนั้น ความคิดจะเกิดจาก การที่บุคคลได้รับประสบการณ์จากการปะทะสังสรรค์ กับประสบการณ์และสิ่งแวดล้อม โดยมีกระบวนการที่ สำคัญที่จะทำให้เกิดการพัฒนาความคิด ได้แก่ กระบวนการ ดูดซับ (Assimilation) โดยค่อย ๆ ซึมซับความรู้ ประสบการณ์ต่างๆ และกระบวนการปรับให้เหมาะสม (Accommodation) โดยพยายามปรับความรู้ความคิด ให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ ๆ ตลอดเวลา (Piaget & Inhelder, 1964)

จากข้อมูลข่าวสารที่หลากหลายในยุคปัจจุบัน รวมถึงเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นรอบตัวนักศึกษา ทั้งเรื่อง การใช้ชีวิต เรื่องการเรียน การพบปะสื่อสารกับบุคคลอื่น ในสังคมในกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น นักเรียน ผู้ปกครอง บุคลากรในโรงเรียน อาจส่งผลให้เกิดปัญหาได้หากไม่ได้ ผ่านกระบวนการคิด โดยเฉพาะการคิดระดับสูง นั่นคือ การคิดวิจารณ์ญาณ ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการคิดที่ไม่ได้ ผ่านกระบวนการคิดคือ คิดแบบด่วนตัดสินใจ โดยไม่มีใจที่ เปิดกว้าง ผลที่ตามมาย่อมเกิดปัญหาความขัดแย้ง ยิ่งใน

พื้นที่ที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม มีความต่าง การที่บุคคลมีจิตที่ตื่นรู้ ใจที่เปิดกว้าง เป็นสิ่งที่มีความสำคัญ และมีความจำเป็นอย่างมาก ดังนั้น ในการพัฒนา นักศึกษาคู จะต้องให้ผู้เรียนได้ปรับเปลี่ยนตัวเองเพื่อ เรียนรู้การอยู่ร่วมกันภายใต้วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียม ที่เต็มไปด้วยความต่าง (Thongfua, 2013) ซึ่งจากรายงาน ผลการประเมินติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขต ปัตตานี พบว่าสิ่งที่ผู้เกี่ยวข้องกับการใช้บัณฑิตต้องการ คือ การพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้เพื่อการปรับตัว การเปิดมุมมองใหม่ ๆ เปิดโลกกว้างและการควบคุมตนเอง ในสถานการณ์ที่หลากหลาย เข้าใจบริบทของพื้นที่ที่อยู่ และต้องการนักศึกษาที่มีภาวะผู้นำ (Prince of Songkla University, Pattani campus, 2013) เพื่อให้การจัดการ เรียนรู้สามารถสอนเนื้อหาปกติและสอดแทรกการฝึกฝน กระบวนการคิดเพื่อให้มีจิตใจที่เปิดกว้าง ไม่ด่วนตัดสินใจ ผู้วิจัยจึงสนใจนำทฤษฎีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ใน รายวิชาเพราะว่าการคิดไม่ใช่เป็นเรื่องของพุทธิพิสัย เท่านั้น แต่ยังเกี่ยวข้องกับจิตพิสัยและทักษะพิสัยอีกด้วย

ทฤษฎี (Theory U) (Scharmer, 2007) เป็น ทฤษฎีที่อธิบายกระบวนการเรียนรู้ภายในที่มุ่งเน้นการใช้สติใคร่ครวญพิจารณาสิ่งต่าง ๆ ตามความเป็นจริง ตื่นรู้ อยู่กับปัจจุบัน จะต้องไม่ด่วนตัดสินใจ ไม่ด่วนสรุป ไม่ด่วน สวนกลับ แต่ให้ใช้สติและปัญญาพิจารณาข้อมูลนั้นบน พื้นฐานข้อมูลข้อเท็จจริงเสียก่อน เพื่อให้เกิดปัญญาใน การคิดและตัดสินใจอย่างถูกต้อง ซึ่งเป็นสมรรถนะหนึ่ง ของความเป็นผู้นำในบริบทของสังคมที่มีความขัดแย้ง และซับซ้อน การตอบสนองต่อข้อมูลที่รับเข้ามานั้นจะทำให้ การคิดและการตัดสินใจต่าง ๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยผ่านหลักการสำคัญ 3 ประการ ได้แก่ จิตที่ตื่นรู้ (Open mind) เพื่อให้เห็นความเป็นจริงตรงหน้าโดยไม่ด่วนตัดสินใจที่เปิดกว้าง (Open heart) เพื่อการเอาใจ เขามาใส่ใจเรา และเปลี่ยนการปฏิบัติเดิม ๆ ที่เคยชิน และเจตจำนงที่มุ่งมั่น (Open will) เพื่อการคิดค้นสิ่งใหม่ และแนวทางใหม่ (Patpon, 2015; Pharanat, 2015; Scharmer, 2007) จากการศึกษางานวิจัยพบว่าทฤษฎี ได้ถูกนำมาใช้ในการประเมินหลักสูตรตั้งงานวิจัยเรื่อง ผลของการใช้ทฤษฎีสำหรับการประเมินหลักสูตรระดับ บัณฑิตศึกษา ของมจร วัฒน (Patpon, 2015) แต่ จากการศึกษายังไม่ปรากฏการนำทฤษฎีมาใช้ในการ

จัดการเรียนรู้ทั้งที่ขั้นตอนของทฤษฎีทุกขั้นตอนเป็นการมุ่งให้ใช้สติและปัญญาพิจารณาข้อมูลนั้นบนพื้นฐานข้อมูลข้อเท็จจริง ซึ่งเป็นการส่งเสริมทักษะการคิดของผู้เรียนที่สอดคล้องกับทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นกระบวนการของการใช้ความรู้และสติปัญญาในการพิจารณาข้อมูลใดข้อมูลหนึ่งอย่างมีเหตุผล สมเหตุสมผล และรอบคอบ เพื่อให้สามารถตัดสินใจหรือสรุปได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ (Amornchewin as cited in Laolek & Anurakwatthana, 2022; Kammanee, 2011; Srisawad & Chaleoykitti, 2017; Warabamrungkul et.al., 2018) ดังนั้น คุณลักษณะหนึ่งของบุคคลที่มีการคิดอย่างมีวิจารณญาณจะเป็นผู้ที่มีการเปิดใจกว้าง ไม่แสดงพฤติกรรมที่บ่งบอกถึงการมีอคติต่อผู้อื่นที่มีมุมมองแตกต่างไปจากตน ไวต่อความรู้สึกอคติของตนเอง เป็นผู้ที่ขบค้นหาความจริง มีจุดมุ่งหมายในการติดตามค้นหาความจริงอย่างไม่ลดละความพยายาม และมีการประเมินซ้ำตลอดเวลาเมื่อมีข้อมูลใหม่เข้ามา (Facion, 2015 as cited in Srisawad & Chaleoykitti, 2017)

จากเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึง

สนใจนำทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาการศึกษาศึกษาเด็กและการพัฒนาบุคลิกภาพ เพื่อพัฒนานักศึกษาครูให้มีทักษะการคิดวิจารณ์ญาณที่ดียิ่งขึ้น ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญและจำเป็นที่นักศึกษาครูควรมี

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาผลการใช้ทฤษฎีในการจัดการเรียนรู้รายวิชาการศึกษาศึกษาเด็กและการพัฒนาบุคลิกภาพที่มีต่อทักษะการคิดวิจารณ์ญาณของนักศึกษาครู

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาผลการใช้ทฤษฎีในการจัดการเรียนรู้รายวิชาการศึกษาศึกษาเด็กและการพัฒนาบุคลิกภาพที่มีต่อทักษะการคิดวิจารณ์ญาณของนักศึกษาครู โดยการใช้แนวคิดทฤษฎีและการจัดการเรียนรู้ของทฤษฎี 7 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นการฟังและเปิดรับ 2) ขั้นการมองเห็น 3) ขั้นการรับรู้ 4) ขั้นการปรากฏ 5) ขั้นการตกผลึก 6) ขั้นการออกแบบ และ 7) ขั้นการแสดงออก (Patpon, 2015; Pharanat, 2015; Scharmer, 2007) โดยสามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. แบบแผนการทดลองวิจัยครั้งนี้ใช้แบบแผนการทดลองแบบกลุ่มเดียววัดซ้ำหลายครั้ง (One-shot repeated measures design) โดยการทดสอบซ้ำกับกลุ่มทดลองเดิมอีก 2 ครั้ง ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เหมือนเดิม

E O1 X O2 X O3

E หมายถึง กลุ่มทดลอง

X หมายถึง การจัดการเรียนรู้ด้วยทฤษฎี

O1 หมายถึง ทักษะการคิดวิจารณ์ของนักศึกษาครู (การวัดตัวแปรตามครั้งที่ 1)

O2 หมายถึง ทักษะการคิดวิจารณ์ของนักศึกษาครู (การวัดตัวแปรตามครั้งที่ 2)

O3 หมายถึง ทักษะการคิดวิจารณ์ของนักศึกษาครู (การวัดตัวแปรตามครั้งที่ 3)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ประชากร คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 สาขาวิชาการประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี จำนวน 113 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาการประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี จำนวน 27 คน ใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) โดยใช้ชั้นปีเป็นหน่วยในการสุ่ม

2.3 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น การประยุกต์ใช้ทฤษฎีในการจัดการเรียนรู้

ตัวแปรตาม ทักษะการคิดวิจารณ์ของนักศึกษาครู

2.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.4.1 เครื่องมือในการทดลอง คือ แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎี จำนวน 9 แผน ใช้ระยะเวลาในการทดลอง จำนวน 15 สัปดาห์ ๆ ละ 4 ชั่วโมง รวม 60 ชั่วโมง โดยทุกแผนการจัดการเรียนรู้ดำเนินการสอนตามแนวคิดทฤษฎี โดยมีขั้นตอน 7 ขั้นตอน คือ

1) ขั้นการฟังและเปิดรับ (Holding the space) เป็นขั้นของการเปิดใจกว้างรับรู้ข้อมูลด้วยใจ เป็นกลางไม่ด่วนตัดสิน ผู้สอนเสนอข้อมูล ข่าว สถานการณ์ต่าง ๆ ให้แก่ผู้เรียน

2) ขั้นการมองเห็น (Seeing) ผู้เรียน

พิจารณาอารมณ์ ความรู้สึก หรืออคติต่าง ๆ ที่มีต่อข้อมูลนั้น โดยการตั้งคำถามกับตัวเองว่ามีอารมณ์ความรู้สึก หรืออคติหรือไม่อย่างไร

3) ขั้นการรับรู้ (Sensing) ผู้เรียนรับรู้ตนเองว่ามีอารมณ์ความรู้สึก หรืออคติต่าง ๆ ที่มีต่อข้อมูล

4) ขั้นการปรากฏ (Presencing) ผู้เรียนใช้สติและปัญญาอยู่กับปัจจุบัน พิจารณาปรับอารมณ์ความรู้สึก หรืออคติต่าง ๆ ที่มีต่อข้อมูลนั้น

5) ขั้นการตกผลึก (Crystallizing) ผู้เรียนใช้เหตุผล หรือปัญญาพิจารณาข้อมูลโดยไม่ใช้อารมณ์ความรู้สึกหรืออคติใด ๆ

6) ขั้นการออกแบบ (Prototyping) เน้นไปที่การออกแบบการตอบสนองของผู้เรียนต่อข้อมูลที่ได้รับเข้ามาอย่างมีสติปัญญา

7) ขั้นการแสดงออก (Performing) ผู้เรียนเสนอแนวทางการตอบสนองต่อข้อมูลที่ได้รับอย่างสร้างสรรค์และเป็นประโยชน์

2. แบบประเมินทักษะการคิดวิจารณ์เป็นโจทย์สถานการณ์จำนวน 5 ข้อ ใหญ่ ซึ่งในแต่ละข้อจะมีข้อความย่อยย่อยละ 5 คำถาม รวมทั้งสิ้น 25 ข้อ 25 คะแนน มีลักษณะเป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ จำนวน 4 ตัวเลือก โดยขอบเขตของเนื้อหาในแบบประเมินจะครอบคลุมเนื้อหาของรายวิชาที่กำหนดไว้ในประมวลการสอน และผ่านการตรวจสอบคำตัดสินความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน โดยเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนจำนวน 2 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดประเมินผลจำนวน 1 คน ได้คะแนน ระหว่าง 0.80-1.00 ซึ่งมีความเหมาะสมในการนำมาใช้

3. แบบบันทึกการสะท้อนคิด ประเมินจากกระบวนการที่ผลการเรียนรู้ในแบบบันทึกการสะท้อนคิด โดยให้ผู้เรียนเขียนแบบบันทึกการสะท้อนคิดจากกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนสะท้อนผลการเรียนรู้ในลักษณะของข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยหัวข้อในการสะท้อนคิด มี 3 ข้อ ได้แก่ 1) รู้สึกอย่างไร และยังมีคำถามใดบ้างที่อยากจะถามเกี่ยวกับสิ่งที่เรียนในวันนี้ 2) สิ่งสำคัญที่สุดที่ได้เรียนรู้ในวันนี้คืออะไร และจะนำไปใช้ได้อย่างไร 3) การเรียนในวันนี้จะดียิ่งขึ้น ถ้า...และมีวิธีการในการเผชิญกับสถานการณ์นั้นอย่างไร โดยผ่านการตรวจสอบข้อคำถามจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน โดยเป็นผู้เชี่ยวชาญด้าน

หลักสูตรและการสอนจำนวน 2 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดประเมินผลจำนวน 1 คน

2.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

2.5.1 ก่อนดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยชี้แจงแนวทางการทำวิจัย และวัตถุประสงค์การเรียนรู้ให้กับนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาการศึกษาคณิตและการพัฒนาบุคลิกภาพ

2.5.2 ผู้วิจัยดำเนินการวัดทักษะการคิดวิจารณ์ของนักเรียนก่อนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แบบประเมินทักษะการคิดวิจารณ์

2.5.3 ผู้วิจัยดำเนินการทดลองในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎี จำนวน 9 แผนรวมระยะเวลาจำนวน 15 สัปดาห์ ๆ ละ 4 ชั่วโมง รวม 60 ชั่วโมง โดยระหว่างการดำเนินการจัดการเรียนการสอนมีการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้แบบบันทึกการสะท้อนคิด และดำเนินการวัดทักษะการคิดวิจารณ์ของนักเรียนระหว่างการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แบบประเมินทักษะการคิดวิจารณ์ ซึ่งวัดเมื่อเรียนไปแล้ว 7 สัปดาห์

2.5.4 หลังเสร็จสิ้นการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการวัดทักษะการคิดวิจารณ์ของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แบบประเมินทักษะการคิดวิจารณ์

2.5.5 ผู้วิจัยทำการตรวจให้คะแนนแบบประเมินทักษะการคิดวิจารณ์ ทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน แล้วทดสอบความแตกต่างของคะแนนทักษะการคิดวิจารณ์แบบกลุ่มเดียววัดซ้ำหลายครั้ง

(One-shot repeated measures design) และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อนำไปสรุปผลและอภิปรายผลต่อไป โดยการศึกษาครั้งนี้ผ่านการพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ รหัสโครงการ (REC number) psu.pn.2-048/65

2.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

2.6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนทักษะการคิดวิจารณ์ และทดสอบความแตกต่างของคะแนนทักษะการคิดวิจารณ์แบบกลุ่มเดียววัดซ้ำหลายครั้ง (one-shot repeated measures design) (Piyapimonsit, 2016)

2.6.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากแบบสะท้อนคิด โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) นำมาสร้างข้อสรุปแบบอุปนัยและนำเสนอเนื้อหาแบบพรรณนาในรูปแบบเป็นความเรียง

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยแบบประเมินทักษะการคิดวิจารณ์ของนักศึกษาครูหลังจากการทดลองใช้ทฤษฎีในการจัดการเรียนรู้รายวิชาการศึกษาคณิตและการพัฒนาบุคลิกภาพจากการวัดผลทั้ง 3 ครั้ง โดยใช้การวัดซ้ำหลายครั้ง ปรากฏผลดังตาราง 1 และภาพประกอบ 2

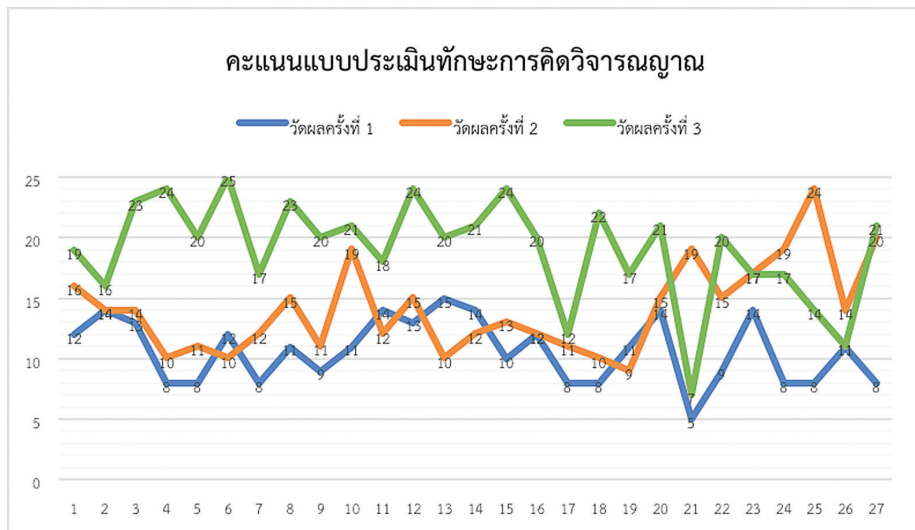
ตาราง 1

ค่าเฉลี่ยแบบทักษะการคิดวิจารณ์ของนักศึกษาครูหลังจากการทดลองใช้ทฤษฎีในการจัดการเรียนรู้รายวิชาการศึกษาคณิตและการพัฒนาบุคลิกภาพ

วัดผลครั้งที่	Mean	SD.	N
วัดผลครั้งที่ 1	10.66	2.67	27
วัดผลครั้งที่ 2	14.03	3.72	27
วัดผลครั้งที่ 3	19.03	4.30	27

ภาพประกอบ 2

คะแนนแบบทักษะการคิดวิจารณ์ของนักศึกษาครูหลังจากการทดลองใช้ทฤษฎีในการจัดการเรียนรู้รายวิชาการศึกษาคณิตและการพัฒนาบุคลิกภาพ

จากตาราง 1 และภาพประกอบ 2 พบว่า นักศึกษาครูมีค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการคิดวิจารณ์ การวัดผลครั้งที่ 2 และครั้งที่ 3 สูงกว่าครั้งที่ 1 โดยการวัดผลครั้งที่ 1 มีค่าเฉลี่ย 10.66 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.67 การวัดผลครั้งที่ 2 มีค่าเฉลี่ย 14.03 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.72 และการวัดผลครั้งที่ 3 มีค่าเฉลี่ย 19.03 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4.30 เมื่อพิจารณาพบว่า การวัดผลครั้งที่ 2

มีนักศึกษาครูจำนวน 5 คน มีคะแนนน้อยกว่าการวัดผลครั้งที่ 2 แต่ยังมีน้อยกว่าการวัดผลครั้งที่ 2 และเมื่อพิจารณาการวัดผลครั้งที่ 3 พบว่ามีนักศึกษาครูจำนวน 4 คน มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าการวัดผลครั้งที่ 2 แต่เมื่อพิจารณาการวัดผลครั้งที่ 3 กับ ครั้งที่ 1 พบว่าส่วนใหญ่แล้วมีค่าเฉลี่ยของการวัดผลครั้งที่ 3 มากกว่าครั้งที่ 1

ตาราง 2

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนของทักษะการคิดวิจารณ์ของนักศึกษาครูหลังจากการทดลองใช้ทฤษฎีในการจัดการเรียนรู้รายวิชาการศึกษาคณิตและการพัฒนาบุคลิกภาพโดยใช้การวัดซ้ำหลายครั้ง

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
Test	957.80	2	478.90	33.46	.000*
Within Cell	744.19	52	14.311		

*p < .05

จากตาราง 2 ผลปรากฏว่ามีนัยสำคัญทางสถิติ ($F=33.46$, $Sig=0.00$) แสดงว่าในแต่ละช่วงเวลามีคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2. ผลการวิเคราะห์แบบบันทึกการสะท้อนคิด

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพหลังจากจบการเรียนรู้ โดยผู้วิจัยให้นักศึกษาสะท้อนคิด 3 ครั้ง ในประเด็น 1) รู้สึกอย่างไร และยังมีคำถามใดบ้างที่อยากจะถามเกี่ยวกับสิ่งที่เรียนในวันนี้ ซึ่งสอดคล้องกับองค์ประกอบของทฤษฎี “จิตที่ตื่นรู้” คือ การไม่ด่วนสรุป ไม่ด่วนตัดสิน ข้อมูลต่าง ๆ ที่รับเข้ามา แต่พิจารณาถึงความเป็นจริง พิจารณาอารมณ์ ความรู้สึกที่มีต่อข้อมูล 2) สิ่งสำคัญที่สุดที่ได้เรียนรู้ในวันนี้คืออะไร และจะนำไปใช้ได้อย่างไร ซึ่งสอดคล้องกับองค์ประกอบของทฤษฎี “ใจที่เปิดกว้าง” เป็นการปรับเปลี่ยนความคิดจากการกระทำแบบเดิม ๆ มาสู่กระบวนการคิดแบบใหม่ เกิดความหลากหลายทางความคิด และ 3) การเรียนในวันนี้จะดียิ่งขึ้น ถ้า...และมีวิธีการในการเผชิญกับสถานการณ์นั้นอย่างไร ซึ่งสอดคล้องกับองค์ประกอบของทฤษฎี “เจตจำนงที่มุ่งมั่น” คือ กระบวนการเปลี่ยนแปลงการกระทำจากที่เคยคิด เคยปฏิบัติแบบเดิม ๆ มาสู่การคิด การปฏิบัติแบบใหม่ ๆ โดยสามารถสรุปข้อมูลเชิงคุณภาพได้ดังนี้

2.1 ผลการสะท้อนคิดครั้งที่ 1

2.1.1 ความรู้สึกของนักศึกษาหลังจากเรียน มีหลากหลายความรู้สึก ได้แก่ รู้สึกสนุกสนาน เพลิดเพลิน ผ่อนคลาย รู้สึกดี ตื่นเต้น ไม่เครียด มีความสุขในการเรียน ดีใจ กังวล มีกำลังใจ ดังแสดงได้จากคำพูดต่อไปนี้

“เพลิดเพลิน ได้ความรู้ใหม่ ๆ และเข้าใจได้มากขึ้น” (นักศึกษาเลขที่ 3)

“รู้สึกสนุกสนานและได้รับความรู้ที่สำคัญต่าง ๆ” (นักศึกษาเลขที่ 9)

และคำถามที่อยากจะถามเกี่ยวกับสิ่งที่เรียนในวันนี้ ได้แก่ การแก้ปัญหาพฤติกรรมนักเรียน แนวทางการร่วมมือกับผู้ปกครอง แนวทางการพัฒนาการเรียน ดังแสดงได้จากคำพูดต่อไปนี้

“หากนักเรียนมีปัญหาแล้วผู้ปกครองไม่ยอมรับ จะมีแนวทางขอความร่วมมืออย่างไร” (นักศึกษาเลขที่ 7)

“หากผู้เรียนมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมที่ได้มาที่บ้าน เราเป็นครูควรเริ่มต้นแก้ปัญหาจากตัว

ผู้เรียนหรือจากผู้ปกครองเป็นอันดับแรก” (นักศึกษาเลขที่ 10)

2.1.2 สิ่งสำคัญที่สุดที่ได้เรียนรู้ ได้แก่ พฤติกรรมและทฤษฎีบุคลิกภาพของบุคคล พัฒนาการของเด็ก ธรรมชาติของเด็ก บทบาทความเป็นครู การสังเกตผู้เรียน การเข้าใจถึงปัญหาและความแตกต่างของผู้เรียน ลักษณะผู้เรียนและวิธีการแก้ปัญหาการเรียนรู้และพฤติกรรม การสังเกต การได้วิเคราะห์กรณีศึกษา การรับมือกับปัญหาที่เกิดขึ้น วิธีการเขียนจดบันทึกพฤติกรรม และจะนำไปใช้ได้โดยนำไปจัดการเรียนการสอน วางแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาผู้เรียน ดังแสดงได้จากคำพูดต่อไปนี้

“การเป็นครูไม่ใช่เพียงการสอน แต่ต้องรู้จักผู้เรียน ความต้องการ เหตุผลของการกระทำทางด้านจิตวิทยา พฤติกรรมและบุคลิกภาพ” (นักศึกษาเลขที่ 10)

“ทฤษฎีต่าง ๆ ทำให้เข้าใจธรรมชาติของเด็ก ว่าทำไมมีพฤติกรรมแบบนั้นเพราะอะไร” (นักศึกษาเลขที่ 16)

2.1.3 การเรียนในวันนี้จะดียิ่งขึ้นถ้า... ถ้าเตรียมตัวอ่านหนังสือล่วงหน้า ถ้าเข้าใจและนำไปปรับใช้ได้ ถ้าเอาใจใส่และตั้งใจ ถ้าเพื่อนได้มีส่วนร่วมในการนำเสนอ ถ้าเราได้ศึกษาพฤติกรรมต่าง ๆ ของผู้เรียนให้ละเอียดและเข้าใจมากขึ้น ถ้าได้ทดลองทำแบบทดสอบด้วยตัวเอง และวิธีการในการเผชิญกับสถานการณ์ ได้แก่วางใจเรียนและกลับไปทบทวน แลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อน ดังแสดงได้จากคำพูดต่อไปนี้

“การฝึกจับประเด็นว่าอะไรคือหัวใจหลักในสิ่งที่อาจารย์สอน จะทำให้เราเข้าใจได้อย่างแตกฉาน” (นักศึกษาเลขที่ 5)

“การแลกเปลี่ยนกับเพื่อนทำให้ได้เห็นมุมมองในหลากหลายรูปแบบ และจะดีมากเมื่อมีความรู้พื้นฐานในเรื่องนั้น ๆ” (นักศึกษาเลขที่ 25)

2.2 ผลการสะท้อนคิดครั้งที่ 2

2.2.1 ความรู้สึกของนักศึกษาหลังเรียน เรื่องเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ เด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม เด็กที่มีสมาธิสั้น ได้แก่ รู้สึกดีที่ได้เรียนรู้สิ่งที่เป็นประโยชน์ รู้สึกสนุกสนานตื่นเต้นและไม่เครียด มีความสุขในการเรียน รู้สึกดีใจจากที่ได้เรียนเรื่องนี้ รู้สึกเข้าใจผู้เรียนมากขึ้นกว่าเดิม ดังแสดงได้จากคำพูดต่อไปนี้

“รู้สึกเข้าใจผู้เรียนมากขึ้นกว่าเดิมทั้งด้านพฤติกรรม เหตุผลของพฤติกรรมนั้น ๆ จากที่ไม่เคยเข้าใจ

ว่าทำไมถึงได้ทำ” (นักศึกษาเลขที่ 10)

“รู้สึกเปิดโลกมากขึ้น ทำให้รู้และเข้าใจถึงที่มาของพฤติกรรมที่เด็กแสดงออก และยังได้เรียนรู้เกี่ยวกับการรับมือในแต่ละสถานการณ์” (นักศึกษาเลขที่ 21)

คำถามใดบ้างที่อยากจะถามเกี่ยวกับสิ่งที่เรียนในวันนี้ ดังแสดงได้จากคำพูดต่อไปนี้

“คำถามที่อยากจะถามคือ เราจะมีการวัดผลประเมินผลเด็กอย่างไร” (นักศึกษาเลขที่ 8)

“หากเราพบเจอเด็กที่มีปัญหาในหลาย ๆ ด้าน และหลาย ๆ คนในห้องเรียนเดียว เราควรทำอย่างไร” (นักศึกษาเลขที่ 19)

2.2.2 สิ่งสำคัญที่สุดที่ได้เรียนรู้ในวันนี้ คือ การสังเกตผู้เรียน การเข้าใจถึงปัญหาและความแตกต่างของผู้เรียน ลักษณะผู้เรียนและวิธีการแก้ปัญหการเรียนรู้ และพฤติกรรม และจะนำไปใช้ได้นำไปจัดการเรียนการสอน วางแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาผู้เรียน ดังแสดงได้จากคำพูดต่อไปนี้

“การที่เราได้เข้าใจปัญหาและความแตกต่างของเด็ก จะทำให้เราจัดการเรียนการสอนและแก้ปัญหาให้ผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพและมีความเหมาะสมได้ในอนาคต” (นักศึกษาเลขที่ 2)

“เรียนรู้ลักษณะเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ เด็กสมาธิสั้น เด็กที่มีปัญหาพฤติกรรม อารมณ์ เพื่อนำไปใช้ประเมินอาการเพื่อให้ช่วยเหลือนักเรียนได้รวดเร็ว” (นักศึกษาเลขที่ 27)

2.2.3 การเรียนในวันนี้จะดียิ่งขึ้น ถ้า... ถ้าได้ศึกษาพฤติกรรมต่าง ๆ ของผู้เรียนให้ละเอียดและเข้าใจมากขึ้น ถ้าได้ทดลองทำแบบทดสอบด้วยตัวเอง และมีวิธีการในการเผชิญกับสถานการณ์นั้นอย่างไร ดังแสดงได้จากคำพูดต่อไปนี้

“ถ้ากล้าแสดงความคิดเห็นมากกว่านี้ แก้ปัญหาโดยการพยายามแสดงความคิดเห็นให้มากขึ้น” (นักศึกษาเลขที่ 5)

“ถ้าสามารถตอบคำถามที่เจอจากประสบการณ์สังเกตการสอนได้ วิธีแก้ปัญหาคือ ทำความเข้าใจเรื่องราวของเพื่อนที่ใกล้เคียงกันแล้วมาเทียบกับเรื่องราวของตนเองที่พบเจอ เพื่อเป็นการตอบคำถามในเรื่องที่สงสัยได้” (นักศึกษาเลขที่ 27)

2.3 ผลการสะท้อนคิดครั้งที่ 3

2.3.1 ความรู้สึกของนักศึกษาหลังเรียน

เรื่องแนวทางการศึกษาเด็กเป็นรายกลุ่มและรายบุคคล และการวิพากษ์เกี่ยวกับจิตวิทยาพัฒนาการของเด็ก ระดับประถมศึกษา ได้แก่ รู้สึกตื่นเต้น และรู้สึกเหนื่อย รู้สึกดี และดีใจ รู้สึกว่าเนื้อหานำไปใช้ได้จริง รู้สึกกังวล รู้สึกมีกำลังใจ และคำถามที่อยากจะถามเกี่ยวกับสิ่งที่เรียนในวันนี้ ดังแสดงได้จากคำพูดต่อไปนี้

“รู้สึกดีและดีใจที่ได้เรียน ศึกษาเคส เพราะได้ใช้ตอนเป็นครูแน่นอน อยากถามว่าถ้าพ่อแม่ไม่เชื่อสิ่งที่เราพูดเกี่ยวกับนักเรียน เราควรทำเช่นไร” (นักศึกษาเลขที่ 3)

“รู้สึกว่าการศึกษาค้นคว้ามีหลายวิธีมาก รู้สึกมีคำถามกับตัวเองว่าเราจะสามารถสังเกตเด็กได้มั๊ย” (นักศึกษาเลขที่ 22)

2.3.2 สิ่งสำคัญที่สุดที่ได้เรียนรู้ในวันนี้ คือ การสังเกต การวิเคราะห์กรณีศึกษา การรับมือกับปัญหาที่เกิดขึ้น วิธีการเขียนจดบันทึกพฤติกรรม และจะนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน การวิเคราะห์ผู้เรียน ดังแสดงได้จากคำพูดต่อไปนี้

“การศึกษาเคสที่อาจารย์นำมาสำคัญที่สุด เมื่อเราได้ศึกษาเคสตัวอย่าง เราจะได้เรียนรู้วิธีการรับมือหรือแก้ปัญหาได้อย่างถูกวิธี” (นักศึกษาเลขที่ 1)

“การได้ศึกษาเคสทำให้เราได้วิเคราะห์เด็ก ถ้าเด็กเกิดปัญหาจริง ๆ เราจะได้ช่วยเหลือได้อย่างถูกวิธีและหลักการ” (นักศึกษาเลขที่ 3)

2.3.3 การเรียนในวันนี้จะดียิ่งขึ้น ถ้า... ถ้าได้เรียนรู้เคสเพิ่มมากขึ้น ถ้าเพื่อนในห้องกล้าแสดงความคิดเห็นมากขึ้น ถ้าได้สร้างสถานการณ์จำลองในห้อง และมีวิธีการในการเผชิญกับสถานการณ์นั้นอย่างไร ดังแสดงได้จากคำพูดต่อไปนี้

“ถ้าเรามองเห็นปัญหาหรือดีใจทึ่งให้ดีกว่านี้นะ และคิดว่าจะต้องไปฝึกทบทวนทฤษฎีต่าง ๆ ให้มากกว่าเดิม” (นักศึกษาเลขที่ 8)

“จะดียิ่งขึ้นถ้าเราได้ฝึกทักษะการเขียนบ่อย ๆ จะทำให้การเขียนพฤติกรรมง่ายขึ้น กลับมาอ่านอีกครั้งจะไม่ง” (นักศึกษาเลขที่ 13)

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยพบว่าค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะการคิดวิจารณ์ของนักศึกษาครูหลังจากใช้ทฤษฎีในการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎี มุ่งเน้นให้นักศึกษาครูได้พิจารณาสิ่งต่าง ๆ ตามความเป็นจริง เพื่อให้เกิดปัญญาในการคิดและการตัดสินใจอย่างถูกต้อง (Schamer, 2007) โดยทั้ง 7 ขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎี ประกอบด้วย 1) ขั้นการฟังและเปิดรับ 2) ขั้นการมองเห็น 3) ขั้นการรับรู้ 4) ขั้นการปรากฏ 5) ขั้นการตกผลึก 6) ขั้นการออกแบบ 7) ขั้นการแสดงออก ล้วนเป็นขั้นตอนที่ส่งเสริมให้พิจารณาข้อมูลที่ได้จากการเห็นและการฟัง โดยไม่ด่วนตัดสินใจ ไม่ด่วนสรุป และไม่ด่วนสรุป เปิดใจรับฟังความคิดของตนเอง และความคิดของผู้อื่น โดยในการสนทนา ใช้การฟังอย่างลึกซึ้ง (Deep attention and awareness) เพื่อให้นักศึกษาได้ตระหนักและร่วมคิด ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นการส่งเสริมให้นักศึกษาครูได้คิดอย่างรอบคอบ โดยผ่านการพิจารณาประเมินข้อมูล ข้อเท็จจริง ตามหลักฐานที่ปรากฏ อย่างรอบด้าน มองอย่างลึก มองกว้าง และมองไกล (Patpon, 2015; Pharanat, 2015; Scharmer, 2007) ซึ่งการประมวลข้อมูลลักษณะดังกล่าว อีกนัยหนึ่งคือ เป็นการส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยมุ่งเน้นการคิดอย่างรอบคอบ ลำดับขั้นตอนในการดำเนินการคิดเพื่อให้ได้คำตอบที่สมเหตุสมผลน่าเชื่อถือ เกิดเป็นความรู้ความเข้าใจที่สามารถนำไปใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ดังที่ Kammanee (2011) นำเสนอไว้ว่า การคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นกระบวนการคิดอย่างรอบคอบเพื่อให้ได้ความคิดที่มีความสมเหตุสมผล สามารถระบุประเด็นที่คิด ได้ตรงต่อ ทบทวน สามารถประเมินทางเลือก และเลือกทางเลือกหรือคำตอบที่เหมาะสมที่สุดได้และการนำทฤษฎีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ยังเป็นการพัฒนาทั้งด้านความคิด ความรู้ใหม่ ทางเลือกใหม่ที่มีความหลากหลาย เพราะทฤษฎีช่วยให้นักศึกษาระงับปฏิกิริยาโต้ตอบโดยทันทีทันใด ทำให้มีเวลาได้คิด ได้ไตร่ตรอง พิจารณา ใคร่ครวญมากขึ้น มีสติในการเลือกพิจารณาเรื่องราว มองหาทางเลือกได้มากขึ้น ดังหลักการการเรียนรู้ของทฤษฎี 3 ประการคือ 1) จิตที่ตื่นรู้ โดยเป็นการตระหนักถึงความสำคัญของการรับข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ 2) ใจที่เปิดกว้าง คือการขยายมุมมองของตนเองที่มีต่อเรื่องราวเหล่านั้น เป็นการฟังและไม่ด่วนสรุปจากฐานคิดเดิมที่มีของตนเองเพียงด้านเดียว และ 3) เจตจำนงที่มุ่งมั่น คือ การมีความมุ่งมั่นร่วมกันระหว่างผู้สอนและผู้เรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความคิดและการกระทำที่ใหม่ ๆ (Patpon, 2015)

การคิดจึงเป็นงานเฉพาะตน เป็นกระบวนการภายในที่แต่ละบุคคลต้องดำเนินการเอง ไม่มีผู้ใดทำแทนได้ หากแต่บุคคลอื่นรวมทั้งสภาพแวดล้อมและประสบการณ์ต่าง ๆ สามารถกระตุ้นให้บุคคลเกิดการคิดได้

2. จากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากแบบบันทึกการสะท้อนคิดหลังจากจบการเรียนรู้ โดยผู้วิจัยให้นักศึกษาสะท้อนในประเด็น “รู้สึกอย่างไร” “สิ่งสำคัญที่สุดที่ได้เรียนรู้ในวันนี้คืออะไร และจะนำไปใช้ได้อย่างไร” “การเรียนรู้ในวันนี้จะดียิ่งขึ้น ถ้า...และมีวิธีการในการเผชิญกับสถานการณ์นั้นอย่างไร” ซึ่งความรู้สึกของนักศึกษาหลังจากเรียน มีหลากหลายความรู้สึก ส่วนมากเป็นความรู้สึกเชิงบวก เช่น รู้สึกสนุกสนาน เพลิดเพลิน ผ่อนคลาย รู้สึกดีมีความสุขในการเรียน ตีใจ กังวล มีกำลังใจ รู้สึกสนุกตื่นเต้นและไม่เครียด มีความสุขในการเรียน รู้สึกดีใจมากที่ได้เรียนเรื่องนี้ รู้สึกดีที่ได้เรียนสิ่งที่ตนเป็นประโยชน์ รู้สึกเข้าใจผู้เรียนมากขึ้นกว่าเดิม รู้สึกว่าเนื้อหาแน่นไปใช้ได้จริง และอาจมีความรู้สึกเชิงลบบ้าง เช่น รู้สึกกังวล และรู้สึกเหนื่อย สิ่งที่นักศึกษาได้เรียนรู้คือ วิธีการแก้ปัญหาการเรียนรู้อาการวิเคราะห์ผู้เรียน วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และจะนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและวางแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาผู้เรียน และวิธีการในการเผชิญกับสถานการณ์ คือ ตั้งใจเรียนและกลับไปทบทวน แลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อน ทั้งนี้เหตุผลของความรู้สึกทั้งเชิงบวกและเชิงลบของนักศึกษาอาจเป็นเพราะการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีเป็นการเรียนรู้ผ่านหลักการสำคัญ 3 ประการได้แก่ จิตที่ตื่นรู้ ใจที่เปิดกว้าง เจตจำนงที่มุ่งมั่น (Schamer, 2007) โดยในกระบวนการจัดการเรียนรู้เน้นการสะท้อนคิดและการรับฟัง ผู้ฟังจึงได้มีโอกาสเข้าร่วมวงสนทนาและรับรู้ความจริงในแง่มุมอื่น ๆ ที่ไม่เคยรู้มาก่อน ได้รู้สิ่งต่าง ๆ จากการรับฟังและเรียนรู้ในสถานการณ์ต่าง ๆ จากเพื่อนและอาจารย์ สิ่งสำคัญคือ การได้รับความรู้ ความคิด อารมณ์ ความรู้สึกและความต้องการของตนเองและบุคคลอื่น (Fred et al., 2014) สิ่งที่เกิดขึ้นจากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพของนักศึกษาแสดงให้เห็นถึงทักษะการคิด วิจารณญาณของตัวนักศึกษาเอง โดยเฉพาะการไตร่ตรองสะท้อนคิด (Reflection) สิ่งที่ผ่านมาเข้ามาด้วยความเป็นกลางเพื่อการเข้าใจตนเองและการเข้าใจผู้อื่น และนำไปสู่การคิดอย่างมีวิจารณญาณเพื่อการตัดสินใจและแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับ Kittiboonthawal et al. (2561) ที่ว่า การแสดงความคิดเห็นความรู้สึกของตน

แลกเปลี่ยนกับผู้อื่น เรียนรู้ความคิดความรู้สึกของผู้อื่น ที่ต่างไปจากตนเอง ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่กว้างขวาง จึงกล่าวได้ว่าการสนับสนุนให้นักศึกษาได้สะท้อนคิด เกี่ยวกับตนเองภายในข้อคำถามหรือสถานการณ์ต่าง ๆ สามารถพัฒนาทักษะการคิดวิจารณ์ญาณ ทำให้เกิดความรู้ ความเข้าใจที่ลึกซึ้ง เป็นการเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ พัฒนาการคิดของตนเอง และคิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 การสะท้อนคิดและแบบบันทึกการ สะท้อนคิดเป็นสิ่งสำคัญของการจัดการเรียนรู้ เพราะ แสดงออกถึงการสื่อสารและเกิดการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน นำไปสู่การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการยอมรับฟัง ความคิดเห็นของผู้อื่น ควรมีการทำความเข้าใจรูปแบบ และการสะท้อนคิดให้เหมาะสมกับกิจกรรม

1.2 การเลือกกรณีศึกษาหรือสถานการณ์ จำลองมาให้นักศึกษาได้พิจารณา ควรเป็นเรื่องราวที่เป็น ปัญหาจริงในสังคม ส่งผลกระทบต่อคนหมู่มาก เพื่อดึงดูด ความสนใจของนักศึกษาในการร่วมแสดงความคิดเห็น

1.3 การสื่อสารของผู้สอนในกิจกรรมการ เรียนรู้ ผู้สอนควรมีความเป็นกัลยาณมิตร ไม่ควรใช้ท่าทาง คำพูดที่คุกคามความคิด ความรู้สึกของผู้เรียน ไม่ควร แสดงท่าทีกดดันให้ผู้เรียนตอบ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียน ได้ใช้เวลาคิด

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรนำทฤษฎีไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงชนิดอื่น เช่น การคิด สร้างสรรค์ การคิดแก้ปัญหา

2.2 ควรมีการจดบันทึกหรือบันทึกเสียงการทำ กิจกรรม เพื่อให้ผู้สอนสามารถประเมินการจัดการเรียนรู้ และสามารถให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนได้

References

- Fred, A. J. K., Annemarieke, H., & Paulien, C. M.; (2014). Chapter 6 Promoting Presence in Professional Practice: A Core Reflection Approach for Moving through the U. in Olen G., Charles B., & Mario C. (Eds.), *Perspectives on Theory U: Insights from the Field* (pp.77-96). A volume in the Advances in Human Resources Management and Organizational Development (AHRMOD).
- Laolek, C., Anurakwatthana. O., (2022). The Effect of Phenomenon Based Learning Experience Provision for Development Critical Thinking Skill's Pre-service Teachers. *Silpakorn Educational Research Journal*, 20(1). 257-273. [in Thai]
- Kittiboonthawal, P., Chuencham, J., Srithanya, S. & Samuel, U. (2018). Reflection: Transformation from valuable experiences. *Journal of Health Science Research*, 12(1). 102-110 [in Thai]
- Kammanee, T. (2011). Analytical, Synthetic, Creative and Critical Thinking Skills: Integration in learning management. *The Journal of the Royal institute of Thailand*, 36(2). 188-204. [in Thai]
- Patpon, M. (2015). *Curriculum Assessment for Learning and Development*. (3rd ed.). Charansanitwong Printing. [in Thai]
- Piaget, J. & Inhelder, B. (1964). *The Growth of logic; from childhood to a dolescence*. Basic Book
- Piyapimonsit, S., Somchaipeng, T. & Lertamornpong, C. (2016). *Development of Test Based on Professional Standards of the Teachers Council of Thailand*, 11(33), 73-84. [in Thai]

- Prince of Songkla University, Pattani campus. (2556). *Educational Quality Monitoring Assessment Report Faculty of Education, Academic Year 2013*. http://edu.psu.ac.th/file_data/Report_IQA_2556.doc [in Thai]
- Pharanat, W. (2015). Theory U. *Journal of Research for Development Social and Community, Rajabhat Maha sarakham University*, 2(4). 29-35. [in Thai]
- Thongfua, S. (2013). Teacher in the southern situation On the steps towards the ASEAN Community. *Journal of Education Prince of Songkla University*, 24(special). 13-28. [in Thai]
- Scharmer, C.O. (2007). *Theory U*. [https://questionnaire.app.co.id/portal.nsf/78d9e44a4f6c67d9472571f80017eaa8/001989b230d24d32472573f4000ac595/\\$FILE/Theory%20U.pdf](https://questionnaire.app.co.id/portal.nsf/78d9e44a4f6c67d9472571f80017eaa8/001989b230d24d32472573f4000ac595/$FILE/Theory%20U.pdf)
- Srinont, M., Phramaha Maghavin Purisuttamo. (2011). The Development of Thinking Skills for Creating an Academic Writing Paradigm. *Journal of Buddhist Studies Vanam Dongrak*, 3(2). 1-12. [in Thai]
- Srisawad, K., & Chaleoykitti, S. (2017). Critical Thinking of Nursing Students. *Royal Thai Army Medical Journal*, 70(3). 169-174. [in Thai]
- Warabamrunkul, T., Songsiengchai, S., & Chuensupantharat, N. (2018). Development of Critical Thinking Skill, English Major and Mathematics Students, Bansomdejchaopraya Rajabhat University. *Interdisciplinary Studies Journal*, 18(1). 266-286. [in Thai]